

Zwemmen in vroegere tijden 1 (46)

Bladerend in de oude archieven van Midden-Limburg (site Peelenmaasnet.nl) kom je vele artikelen tegen, die met **zwemmen** of **zwembad** te maken hebben. Nieuwsgierig geworden begon ik er enkele te lezen. Natuurlijk vanzelfsprekend uitkomend bij het **Berings kanaal**. Jarenlang het enige water in de buurt (op een enkele plas na), waar men al dan niet geoorloofd het water indook tijdens hete zomerse dagen.

Tjonge, vele woorden werden over en weer (ook op politiek vlak) geuit over het wel of niet aanleggen van een zwembad in Helden. Reeds in een bericht uit 1938 kwam het woord **zwembad** voor. Begrijpelijk, dat er door de oorlogsomstandigheden geen verder vervolg kwam.

Ook lezers van het blad bemoeiden zich ermee en in de rubriek 'Lezers schrijven' stond het volgende argument mooi beschreven:

Blijkbaar was er in augustus 1947 sprake van een hittegolf en deed de schrijver een oproep om

In de laatste weken echter, in de hittegolf, die van ons wereldje een ware smeltkroes maakte, heeft zich meer dan ooit de behoefte aan een behoorlijke badgelegenheid doen gevoelen. We denken hier b.v. aan een van onze grootste bevolkingsgroepen, n.l. de boeren. Iedereen die in de zomer en vooral in de oogst, het werk van deze mensen ziet, beseft de noodzaak van een badinrichting, waar men zich afdoende wassen en verfrissen kan. Waterleiding kennen we in onze gemeente nog niet en we zijn aangewezen op pompwater, een stuk zeep en borstel. De steden zijn voorzien van moderne badinrichting, maar meer dan in de steden hebben zij recht van bestaan op het platteland. Immers, is het geen wantoestand dat een stedeling die de hele dag op een kantoortje zit en zich practisch niet bevuilt, 's avonds na het werk voor enkele centen heerlijk kan wassen en zwemmen, terwijl onze boerenmensen die de hele dag onder de moordende zon moeten ploeteren op het land en 's avonds bevuilt en bestoven thuis komen zich moeten wassen met primitieve middelen die lang niet altijd doeltreffend zijn.

Wat zou het heerlijk zijn als deze mensen na het volbrengen van hun dagtaak hun klamme kleren konden uitgooien, een flinke douche nemen om vervolgens het bad in te duiken en verfrist en opgemonterd naar huis te gaan en de volgende dag weer kwiek te beginnen.

M.L. 08-1947

van een zwembad. Immers het is voor de boer die de gehele dag gewerkt heeft tot 's avonds laat, ondoenlijk om dan nog iedere avond een halfuur ver naar een zwembad te gaan. Dit zal toch noodzakelijker wijze in 't centrum der gemeente moeten komen te liggen. Daarenboven zou hij zich toch thuis enigszins moeten verfrissen wil hij behoorlijk zich naar 't centrum begeven. Naar mijn bescheiden mening zou de oplossing van dit probleem (dus voor de boeren) gezocht moeten worden in 'taanbrengen van een behoorlijk, doch eenvoudig ingerichte badkamer in iedere nieuw te bouwen boerderij. Dit zou zeker geen overdadige luxe zijn, maar een voorziening in een grote behoefte. Wanneer dit een dwingende maatregel zou worden, zou dit naast de vele en vaak voor de boer van geen belang zijnde voorschriften, er een zijn die zeker gericht is op 't welzijn van de boer en zijn gezin. Wellicht ligt hier een taak voor de overheid. Hiermede wil ik geenszins 't nut of zelfs maar de noodzakelijkheid van een zwembad voor Helden ontkennen. Integendeel, ook dit is van zeer groot belang, speciaal ook voor de jeugd. Ik wil mij

M.L. 08-1947

de hardwerkende boerenbevolking ook een dagelijkse verfrissing aan te bieden. Zoals er staat, kwamen waterleiding en badkamers in de oude boerderijen niet voor. Groot verschil met de stedelijke bevolking, waar gebruik gemaakt kon worden van modernere badinrichtingen.

Reactie kon niet uitblijven en hoewel de auteur van het artikel hiernaast het grotendeels eens was met bovenstaande, zag hij toch problemen.

De vermoeide en bezwete boer en zijn helpers zouden een grote afstand naar een centraal gelegen zwembad in de gemeente niet elke dag overbruggen. Daar hadden zij ook de tijd niet voor.

Een betere oplossing zou te vinden zijn in het aanleggen van waterleiding en een badkamer in de nieuw te bouwen boerderijen. Tja, een duik nemen in het nabijgelegen kanaal was in die jaren veel aantrekkelijker.

De voornaamste wijzigingen zijn: dat het voortaan in deze gemeente zonder vergunning van B. en W. verboden zal zijn te kamperen of te bivakkeren of gelegenheid te geven tot het kamperen of bivakkeren, dus ook op particuliere terreinen; dat het zwemmen in de kanalen alleen mag geschieden op door B. en W. aan te wijzen plaatsen, dagen en uren. Personen beneden 16 jaar mogen hiervan alleen gebruik maken onder geleide van ouders, pleegouders of opvoeders (onderwijzers, jeugdleiders) of van speciaal door de ouders hiervoor gemachtigde personen boven 21 jaar.

M.L. 08-1947

een volwassene (ouder dan 21 jaar).

Ene "Bartje" deed in de rubriek 'Nieuws van allerlei slag een oproep:

Blijkbaar werd er tijdens hete zomerse dagen toch volop gebruik gemaakt van zwemmen in het kanaal. Menigeen vroeg zich af, waarom het min of meer niet geoorloofd was en een bericht uit Midden-Limburg 1954 gaf dit ook weer.

a) dat het in de toekomst niet meer nodig zou zijn om in de zomermaanden zo onopgemerkt mogelijk, het zwembroekje en handdoek angstvallig verborgen meevoerend, langs 's Heren wegen en paadjes naar de Noordervaart te sluipen, om verborgen achter het riet de gezonde zwemsport te beoefenen.

b) dat er geen uitkijkposten meer uitgezet behoeften te worden om de zich van hun dure ambtsplicht kwijtende politiemannen tijdig te signaleren.

Maar..... De politiek hield het goed in de gaten en allerlei verordeningen volgden. Er waren tijden, dat het geheel verboden was, gezien de goede zeden en eventuele gevolgen. Zelfs de veldwachters moesten streng optreden.

De politiek werd wat toegeeflijker; alleen onder strenge voorwaarden was het toegestaan. Zwemmen werd alleen mogelijk op door **B. en W. !!** aan te wijzen plaatsen en onder een bepaalde leeftijd alleen onder begeleiding van

M.L. 07-1949

* Volgens Bartje mag er in het Beringse kanaal niet gezwommen worden. Als Bartje nu maar even de Gemeente-verordening een beetje wilde wijzigen, dan kon er achter 't riet misschien toch gezwommen worden. Want 'n zwembad, dat zal nog wel even duren.

M.L. 01-1954

Tja, de dienaren der wet konden beter andere belangrijker taken gaan vervullen, volgens deze schrijver.

Er zullen ongetwijfeld stoere en avontuurlijke verhalen te vertellen zijn over die tijden. Misschien kunnen we in een vervolg hierop enkele ervan weergeven. Wie weet. *Tekst; Arno Bos*